

Dosarul nr. 2rac-152/21

Prima instanță: Judecătoria Cimișlia, sediul Leova (jud. M. Ganganu)

Instanța de apel: Curtea de Apel Comrat (jud. L. Caraianu, A. Mironov, D. Fujenco)

ÎNCHEIERE

16 iunie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Svetlana Filincova
Iurie Bejenaru
Galina Stratulat

examinând admisibilitatea recursului declarat de Instituția Publică „Școala Profesională din or. Leova”,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Fermcongrup” împotriva Instituției Publice „Școala Profesională din or. Leova” cu privire la încasarea datoriei, penalității și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 02 martie 2021 a Curții de Apel Comrat,

c o n s t a t ă:

La 06 februarie 2019, Societatea cu Răspundere Limitată „Fermcongrup” (în continuare SRL „Fermcongrup”), reprezentată de avocatul Ludmila Stoianov, a depus cerere de chemare în judecată împotriva Instituției Publice „Școala Profesională din or. Leova” (în continuare IP „Școala Profesională din or. Leova”), solicitând încasarea datoriei în mărime de 268800, 00 de lei, a sumei de 3764,25 de lei cu titlu de penalitate și încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii, reclamantul a invocat că, în data de 01 august 2017, a încheiat cu Școala Profesională din or. Leova contractul de antrepriză nr. 46 privind achiziția prin licitație publică. Astfel, conform contractului dat, în calitate de antreprenor, și-a asumat obligația să reconstruiască acoperișul existent al căminului nr. 3 al Școlii Profesionale din or. Leova, în acoperiș șarpant. Pârâtul, în calitate de beneficiar, s-a obligat să pună la dispoziția antreprenorului toată documentația de executare a lucrărilor, să verifice calitatea lucrărilor executate prin specialiști tehnici autorizați și să achite neîntârziat costul lucrărilor în baza contractului.

În procesul de executare a lucrărilor au fost întocmite mai multe acte privind recepția lucrărilor de reconstrucție a acoperișului, costul cărora era achitat într-un termen ce nu depășea 30 de zile. La 01 noiembrie 2017, a prezentat spre recepționare și achitare lucrările de reconstrucție a acoperișului în temeiul contractului de antrepriză. Lucrările executate în luna noiembrie au fost recepționate fără rezerve. Pârâtul nu a constatat nereguli la executarea obligațiilor contractuale, nu a formulat pretenții referitor la calitatea lucrărilor de reconstrucție.

În data de 05 martie 2018 a fost eliberată factura seria JB nr. 5210667 în valoare de 268800,00 de lei, care a fost recepționată și semnată de persoana cu funcție de

răspundere a pârâtului. Costul lucrărilor executate și recepționate de pârât nu au fost achitate, ceea ce contravine legislației civile și pct. 4.3 și 4.5 din contractul de antrepriză nr. 46, care guvernează raporturile juridice între părți.

Reclamantul a menționat că, la 03 mai 2018 și la 27 iunie 2018 a înaintat pârâtului reclamații cu privire la soluționarea pe cale extrajudiciară a litigiului și achitarea datoriei. Pârâtul a tergiversat achitarea datoriei, invocând că, lucrările de reconstrucție nu au fost finisate. La sfârșitul anului calendaristic, sumele neutilizate au fost blocate de către Ministerul Finanțelor.

Reclamantul a afirmat că, neachitarea datoriei de către pârât la sfârșitul anului 2017 și pe parcursul anului 2018 a creat o criză financiară și a cauzat un prejudiciu material însemnat.

În împrejurările descrise, a pretins examinarea tuturor circumstanțelor și pronunțarea unei hotărâri judecătorești de încasare a datoriei în mărime de 268800,00 de lei, precum și a prejudiciului material cauzat prin neachitare, evaluat de părți la momentul negocierii contractului de antrepriză, în mărime de 0,01% din suma lucrărilor pentru fiecare zi de întârziere. La fel, a pretins că, clauza penală urmează a fi calculată pentru 180 zile în cuantum de 0,01% și constituie suma de 4838,40 de lei. Având în vedere că, la momentul semnării contractului părțile au convenit asupra valorii maxime a prejudiciului cauzat prin neexecutarea obligațiilor de plată (penalitatea nu va depăși 0,5% din valoarea totală a contractului), suma despăgubirilor solicitate constituie 3764,25 de lei.

În temeiul art. 94, art.96 Cod de procedură civilă, reclamantul a solicitat încasarea cheltuielilor judiciare.

Prin hotărârea din 04 septembrie 2020 a Judecătoria Cimișlia, sediul Leova, s-a admis cererea de chemare în judecată depusă de SRL „Fermcongrup” și s-a încasat de la IP „Școala Profesională din or. Leova” în beneficiul SRL „Fermcongrup” suma de 268800, 00 de lei, penalitatea în sumă de 3764,25 de lei și cheltuielile judiciare constituite din taxa de stat în sumă de 8176,92 de lei.

Prin decizia din 02 martie 2021 a Curții de Apel Comrat s-a respins cererea de apel depusă de reprezentantul IP „Școala Profesională din or. Leova”, Nicolae Basarab și s-a menținut hotărârea din 04 septembrie 2020 a Judecătoria Cimișlia, sediul Leova.

În consolidarea soluției, instanța de apel, redând conținutul prevederilor art.210 alin.(1), art. 512 alin. (1), art. 513 alin.(1), art. 514, art.572 alin.(2), art.602 alin.(1), art.666 alin.(1),(2), art. 957 alin.(1)-(3), art. 958 alin.(1)-(3), art. 966 alin. (1), Cod civil, în redacția legii la momentul încheierii contractului, a relevat că, la 01.08.2017, a fost încheiat contractul de antrepriză nr. 46, care a constituit, în esență, rezultatul concursului de achiziții publice, prin procedura cererii ofertelor de prețuri cu nr: 983-op/17. Contractul a fost suspus înregistrării în ordinea corespunzătoare de către trezoreria teritorială Leova la 04 octombrie 2017. În sensul prezentului contract, antreprenorul SRL „Fermcongrup” urma să presteze lucrări de reconstrucție a acoperișului clădirii căminului nr. 3 al Școlii Profesionale din or. Leova, în acoperiș șarpant, beneficiarului Școala Profesională din or. Leova. Executarea lucrărilor au înregistrat o valoare de 752850,62 de lei, iar durata de executare a lucrărilor contractate, a fost stabilită ca fiind 3 luni de la semnarea contractului, primirea ordinului de începere a executării și asigurării lucrului ritmic de către beneficiar-ordonatorul de credite.

La fel, a constatat că, prin procesele-verbale de recepție a lucrărilor executate din luna octombrie 2017 cu valoare de 70772,601 lei, procesul-verbal de recepție a lucrărilor executate din luna octombrie 2017 cu valoare de 100517,512 lei și procesul-verbal de recepție a lucrărilor executate din luna noiembrie 2017 cu valoare de 250062,899 de lei, beneficiarul a achitat antreprenorului în baza facturilor fiscale nr: JB4678400 din 13.10.2017, JB5210604 din 01.11.2017 și JB5210609 din 24.11.2017 plăți, în baza ordinului de plată nr: 812 din 10.10.2017 – suma de 70772,60 lei, ordinului de plată nr: 871 din 16.10.2017 – suma de 100517,51 de lei, ordinului de plată nr: 967 din 28.11.2017, suma de 65351,87 de lei și respectiv ordinului de plată nr. 1070 din 15.12.2017, în sumă de 184711,02 lei.

Instanța de apel a reținut ca fiind întemeiată poziția instanței de fond referitor la faptul că, obiectul litigiului constituie procesul-verbal de recepție a lucrărilor executate în luna noiembrie 2017, cu valoare nominală de 268800,00 de lei și care a fost semnat de ambele părți, inclusiv responsabilul tehnic. În speță, părțile au menționat că neclaritățile admise la acest proces-verbal nu au fost axate pe calitatea lucrărilor, ci acestea s-au realizat ca urmare a unor erori tehnice admise la etapa completării devizului de cheltuieli și neatenția grupului de lucru, la etapa examinării ofertelor de prețuri prezentate de agenții economici participanți Eroarea numerară stabilită la compartimentul plăților pentru prestațiile sociale, au stabilit neconcordanțe în sumele reflectate în conținutul procesului-verbal de recepție a lucrărilor, totuși, în consecința în care acest proces-verbal cu valoare nominală de 268800,00 de lei atestă valoarea lucrărilor, față de care reprezentantul Școlii Profesionale din or. Leova nu are obiecții, iar atât instanței de fond, cât și instanței de apel nu i-au fost prezentate înscrisuri din cadrul cărora să poată fi distinsă o altă situație decât cea reflectată în conținutul acestui înscris, alegațiile referitoare la pretinsa retragere a acestui proces-verbal de antreprenor sau pretinsa anulare a acestuia, nu poate fi reținută.

La fel, a apreciat că instanța de fond corect a concluzionat că, situația atestată de consecința recepționării lucrărilor reflectate în procesul-verbal de recepție a lucrărilor din noiembrie 2017 cu valoarea nominală de 268800,00 de lei, au impus generarea facturii fiscale nr: JB5210667 din 05.03.2018, care a fost semnată atât de antreprenor, cât și de beneficiar, iar semnăturile acestora au fost conturate prin parafa instituției fiecareia din părți. În acest sens, instanța a reținut certitudinea constatării obligației, iar alegațiile apelantului în partea ce vizează condiționarea plății respective de recepția finală a lucrărilor, nu poate fi reținută. Or, la caz, contractul părților nu a înregistrat o specificație în conținutul căreia să prevadă efectuarea unor anumite plăți la o anumită perioadă și potrivit unor grafice stabilite prealabil. De asemenea, contractul a prevăzut că, plata facturii finale se face imediat după verificarea și acceptarea situației de plată definitive de către beneficiar. Achitățile vor fi efectuate în limitele alocării bugetare anuale. Plata ultimelor sume datorate de beneficiar antreprenorului general pentru lucrările executate nu va fi condiționată de semnarea procesului verbal de recepție finală.

Deci, instanța de apel a reținut ca și instanța de fond că, plata pretinsă de antreprenor, în baza facturii fiscale nr: JB5210667 din 05.03.2018 și a procesului-verbal de recepție a lucrărilor executate pe noiembrie 2017 – nu constituie o pretenție finală, or, s-a constatat cu certitudine că la caz, recepția finală nu a fost înregistrată, așa cum la situația din 27.03.2018 - lucrările constatate a fi executate, constituiau

91,56 %, iar antreprenorul nu a executat integral lucrările asumate prin prisma contractului. Totuși, în condițiile în care, părțile, anterior situației au acceptat un precedent prin care beneficiarul a admis plăți, după efectuarea unor lucrări parțiale recepționate de beneficiar, acest fapt urmează a fi tratat de instanță în acest sens, or, clauzele contractuale urmează să fie interpretate în sensul în care acestea produc efecte juridice.

De asemenea, instanța de apel a relevat că, nu pot fi examinate ca temei de admitere a cererii de apel și respingere a acțiunii argumentele ce vizează rea-credința antreprenorului în procesul de executare a lucrărilor, sau, deși, apelantul a inițiat o serie de somații către intimat, dar și către alte organe ale statului în vederea sesizării unor abateri referitoare la cursul executării lucrărilor (începerea acestora cu întârziere, aflarea în stare de ebrietate a muncitorilor, lipsa acestor muncitori), instanța de apel a atestat că, lucrările ce constituie obiect al revendicărilor au realizat partea prefinală a acestor lucrări de către un complex de muncitori. Or, chiar și în pofida acestor situații, beneficiarul s-a limitat la acțiuni de somare, nu a ridicat chestiunea rezilierii contractului, nu a demarat activitatea de alternativă stabilită de Legea nr. 131 din 03.07.2015 privind achizițiile publice prin contractarea altor operatori și revendicarea prejudiciilor din partea antreprenorului și a acceptat abordarea unor astfel de situații din partea SRL „Fermcongrup”, fără a iniția activități de revendicare a acestor drepturi, or, contractul înregistrează cert situații în care beneficiarul își poate revendica un atare drept.

La 13 aprilie 2021, prin intermediul poștei (Vol.II, f.d.34), IP „Școala Profesională din or. Leova” a depus cerere de recurs împotriva deciziei din 02 martie 2021 a Curții de Apel Comrat, solicitând admiterea recursului, casarea integrală a hotărârii primei instanțe și a deciziei instanței de apel cu pronunțarea unei noi decizii de respingere ca fiind neîntemeiată a cererii de chemare în judecată.

În motivarea recursului s-a invocat că, instanța de fond și instanța de apel nu au elucidat circumstanțele cauzei, nu au apreciat probele prezentate, precum și nu le-au cercetat multiaspectual, complet și nepărtinitor în conformitate cu art.130 alin.(1) Cod de procedură civilă.

La fel, instanțele nu au luat în considerare că contractul de antrepriză din 01 august 2017 a fost încheiat pe un termen de trei luni, adică până la 01 noiembrie 2017, acesta fiind termenul în care intimatul s-a obligat să efectueze lucrările de finisare a reconstrucției acoperișului, însă intimatul nu și-a onorat obligațiile contractuale în termenul prevăzut. Având în vedere că la 29 noiembrie 2017, lucrările la acoperiș nu erau finisate, a fost nevoit să întocmească un acord adițional la contractul inițial, pentru ca lucrările să fie finisate până la 28 februarie 2018, însă intimatul a refuzat să-l semneze. Deși, lucrările nu au fost finisate, la 07 ianuarie 2018, a fost ridicat utilajul și retras de la obiect. La 05 martie 2018 a semnat factura fiscală în sumă de 268800 de lei care se raportează la 91,56 % din volumul lucrărilor, confirmate de responsabilul tehnic care supraveghea lucrările respective conform contractului, pentru a se adresa Ministerului Educației, Culturii și Cercetării al Republicii Moldova pentru modificarea bugetului școlii, expediind în acest sens demersul nr.80 din 23 martie 2018.

La verificarea calculului din devizul lucrărilor, au fost depistate erori și acest act local a fost supus recalculului. Astfel, nu coincideau lucrările cu suma din factură. Persoana care se prezenta la șantier din partea SRL „Fermcongrup”, fără

nici un act confirmativ precum că este angajatul intimatului sau că ar fi fost numit șef de șantier, Veaceslav Malanciuc, a retras ambele exemplare ale acestei facturi deja semnate și procesul-verbal privind recepția lucrărilor pentru concretizare și care nu au mai fost întoarse, precum și exemplarul dat al facturii în contabilitatea școlii nu este, fapt confirmat prin certificatul anexat. La apelurile telefonice de a fi trimise aceste acte, directorul intimatului nu răspundea și era de negăsit, de altfel, ca și în perioada desfășurării lucrărilor de către angajați. În final, a falsificat informația din procesul-verbal de recepție a lucrărilor, indicând că aceste lucrări ar fi fost executate în noiembrie 2017, ceea ce nu este adevărat, inducând în eroare instanțele de judecată.

Recurentul a susținut că, instanța de fond și instanța de apel nu au luat în considerare faptul că angajații SRL „Fermcongrup”, care efectuau nemijlocit lucrările de reconstrucție a acoperișului școlii, tergiversau lucrările, precum și au fost depistați în stare de ebrietate, de multe ori lipseau și nu erau pe șantier. Într-o lună și jumătate de la începutul lucrărilor conform contractului, au îndeplinit numai 6% din volumul lucrărilor. La nenumăratele sesizări în adresa directorului SRL „Fermcongrup”, ultimul nu a reacționat, iar scrisorile se restituiau cu mențiunea „refuzat să primească”. La apelurile telefonice, nu răspundea. Astfel, se comporta cu rea-credință la executarea obligațiilor conform clauzelor contractului.

Copia recursului declarat a fost expediată în adresa intimatului prin scrisoarea de însoțire datată cu 28 aprilie 2021 (Vol.II, f.d.37) și a fost recepționată la 30 aprilie 2021, conform avizului de recepție (Vol.II, f.d.39).

Referință la cererea de recurs, în temeiul art. 439 alin.(2) Cod de procedură civilă, până la data judecării cauzei în ordine de recurs, nu a parvenit.

În conformitate cu prevederile art. 434 alin.(1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Decizia instanței de apel a fost adoptată la 02 martie 2021, iar cererea de recurs a fost depusă la 13 aprilie 2021, prin intermediul poștei (Vol.II, f.d.34), ceea ce denotă că recursul este declarat în termen.

Examinând temeiurile recursului declarat de IP „Școala Profesională din or. Leova”, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul drept inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stipulează că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În temeiul prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de IP „Școala Profesională din or. Leova”, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul părții recurente cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul Colegiului precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin.(4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă faptul că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera inadmisibil recursul declarat de IP „Școala Profesională din or. Leova”.

În conformitate cu art. 433 lit. a), art. 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Instituția Publică „Școala Profesională din or. Leova” împotriva deciziei din 02 martie 2021 a Curții de Apel Comrat.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Iurie Bejenaru

Galina Stratulat